INTERNET I NASTAVA ENGLESKOGA JEZIKA NA TEHNIČKIM FAKULTETIMA

Ferčec, Ivanka; Šoštarić, Blaženka

Source / Izvornik: **Život i škola : časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja, 2006, LII, 115 - 122**

Journal article, Published version
Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:135866

Rights / Prava: Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

UDK 004.738.5
811.111
378.6
Izvorni znanstveni članak

IVANKA FERČEC*
BLAŽENKA ŠOŠTARIĆ

INTERNET I NASTAVA ENGLESKOGA JEZIKA NA TEHNIČKIM FAKULTETIMA

Ovaj rad raspravlja o utjecaju Interneta na stavove studenata prema engleskome jeziku kao nestručnome kolegiju na tehničkome fakultetu kroz sljedeća pitanja: a) je li dominantnost engleskoga na Internetu osvijestila studente o nužnosti takvoga kolegija tijekom cijeloga studija, i b) pomažu li studentima postojeći oblici i sadržaji nastave engleskoga jezika u uporabi Interneta.

Ključne riječi: Internet, engleski jezik (u struci)

1. Računalo u nastavi engleskoga jezika na tehničkome fakultetu

Danas se gotovo i ne može zamisliti ljudska djelatnost u kojoj nije prisutno računalo, bilo da se ono koristi kao osnovno ili kao pomoćno sredstvo za rad. Kako je jedna od osnovnih ljudskih težnji pratiti trendove i razvoj općenito, nikoga ne će začuditi činjenica da je računalo postalo i dijelom nastavnoga procesa jer informatičke znanosti, posebice informatičke i komunikacijske tehnologije te moderni trendovi vezani za podučavanje općenito pa tako i podučavanje stranih jezika, jednostavno nameću uvođenje novina u nastavu. Računalo je u nastavni proces uvedeno sedamdesetih godina prošloga stoljeća kada se i rodila bojazan da će ono ubrzo u potpunosti zamijeniti nastavnika[1]. Međutim, to se nije dogodilo niti će se dogoditi. Nastavnik je ostao iznimno važan čimbenik u nastavnom procesu, no njegova se uloga mijenja i on sve više postaje suradnik i partner u procesu učenja, a sve manje apsolutni izvor znanja i kruti predstavnik škole kao institucije[2].

Uporaba računala u nastavi[3] osvježava uobičajeni (najčešće i očekivani) tijek nastavnoga sata, a u praksi se pokazalo da se bilo koja aktivnost koja uključuje rad na računalu prihvaća s oduševljenjem i da takva pojačana motivacija, uglavnom daje i bolje rezultate. Spektar korištenja računala u

* Ivanka Ferčec, viši predavač, Elektrotehnički fakultet Osijek, Blaženka Šoštarić, lektor, Filozofski fakultet Osijek

[1] "Another fear that teachers have is that computers will replace them. … Language learning is, however, a very human experience and human teachers will always be needed in the classroom." (Meloni 1998.), slično Garrett 1991., Dobrić 2002.

[2] O drugačijoj ulozi nastavnika uz nove tehnologije vidi Bikić-Carić (2004).

[3] O primjerima uporabe računala u nastavi hrvatskoga i njemačkoga jezika vidi Tenji (2003.), odnosno Okresek i Stojić (2003.)

nastavi stranoga jezika vrlo je širok[4]. Tehnički je najizvedivije i najjednostavnije korištenje CD-ROM-a kao zamjene za klasičnu audio-kasetu, za što je potrebno samo jedno računalo i par zvučnika. Malo je zahtjevnije u nastavi koristiti primjerice DVD ili Internet jer su za to potrebni određeni tehnički preduvjeti koje nije uvijek moguće ostvariti (spomenimo samo dva: informatičke su učionice uglavnom zauzete tijekom dana pa termin morate dogovoriti najmanje mjesec dana unaprijed, broj računala u tri raspoložive informatičke učionice nedovoljan je za individualni rad (15, 16 i 20) jer su grupe za jezike veće). Za razliku od klasične informatičke učionice gdje je međusobna komunikacija i suradnja onemogućena postavljanjem radnih stolova u redove ili u polukrug (licem okrenutim prema zidu), moderna bi Internet učionica u idealnim uvjetima ili imala onoliko radnih stolova (tj. računala) koliko je korisnika ili bi se dovoljan broj računala postavio tako da omogućava komunikacijsku interakciju svih sudionika nastavnoga procesa[5].

2. Internet u nastavi engleskoga jezika na tehničkome fakultetu

Gotovo svi studenti svakodnevno koriste računala, oni ih jednostavno vole, vole raditi na računalima i vole sve što je za njih vezano. Iako Internet u slobodno vrijeme, uglavnom koriste za zabavu, a manjim dijelom i za prikupljanje podataka koji su im potrebni za seminarske radove, referate, vježbe ili zadaće, iskustvo je pokazalo da ga s veseljem povremeno koriste u nastavi engleskoga jezika u struci, bilo da se radi o ponavljanju i uvježbavanju određenih gramatičkih struktura, usvajanju novoga ili ponavljanju/dopuni već poznatoga stručnoga vokabulara ili on-line obradi određenih stručnih tema.

Iako je šezdesetih godina prošloga stoljeća razvijen isključivo u vojne svrhe, Internet je već početkom sedamdesetih postao simbolom novoga načina komunikacije, poslovanja i protoka informacija te je s vremenom počeo sve više utjecati na sva područja ljudske djelatnosti pa tako i na nastavu stranih jezika.

Internet je vrlo zanimljiv dinamičan medij koji (još uvijek) ima neslućene mogućnosti primjene u svim područjima pa tako i u nastavi.

Prije nego neku aktivnost pripremimo i praktično je provedemo u nastavi, moramo si postaviti nekoliko pitanja[6]:

- Koji je cilj ove aktivnosti?
- Što će studenti dobiti ovom aktivnošću ako se ona provede korištenjem neke od klasičnih metoda/medija/pomagala, a što ako je provedemo pomoću Interneta?
- Koliko će se dugo i kako provoditi ta aktivnost (dio nastavnoga sata, cijeli nastavni sat, jedna cjelina, cijeli semestar)?

[4] Neki primjeri uporabe računala u nastavi engleskoga jezika kao i Internet aplikacije koje bi mogle oplemeniti nastavu engleskog jezika dane su u npr. Dudeney (2000.), Mikulan (2003.), Ferčec (2004.).
[5] Teeler i Grey, 2000.
[6] Teeler i Grey, 2000:62.

Nikako nije preporučljivo uvoditi Internet u nastavni proces samo zato što to studenti i/ili nastavnik želi. Ako sam nastavnik nije siguran što želi postići određenom aktivnošću ili ako se ne pripremi dovoljno dobro da može kontrolirati odvijanje svake pojedinačne faze planirane aktivnosti, može se dogoditi da konačni rezultati ne urode plodom. Izuzetno je važno da nastavnik sam odradi sve predviđene aktivnosti i predvidi moguće probleme objektivne naravi, kako bi se one mogle izbjeći u radu sa studentima. Nakon što smo dali konkretne odgovore na prethodna pitanja, možemo pristupiti kreiranju aktivnosti vezane za Internet. Flannery (1998.) navodi tri jednako važna osnovna koraka:

- Pripremiti studente za aktivnost – definirati problem, dati ključne riječi, pružiti potrebnu tehničku i programsku podršku, odrediti na koji će se način zapisati rezultati (ispis, bilješke, elektronska pošta)
- Izvesti aktivnost on-line
- Obraditi rezultate odnosno dati povratnu informaciju studentima.

3. Utjecaj Interneta na stavove studenata tehničkoga fakulteta prema engleskome jeziku kao nestručnome kolegiju – analiza rezultata dobivenih upitnikom

Iako govornici određenih jezika tvrde da su ti jezici ugroženi pa inicijative za njihovu obranu dolaze čak sa državne razine[7], engleski je jezik uslijed globalizacije i razvoja novih komunikacijskih tehnologija, prije svega Interneta[8], nedvojbeno (p)ostao *lingua franca* današnjice. Stoga smo željeli ispitati stav studenata tehničkoga fakulteta prema engleskome jeziku kao nestručnome kolegiju i utvrditi smatraju li oni da je takav kolegij nužan tijekom cijeloga studija te pomažu li im postojeći oblici i sadržaji nastave engleskoga jezika u uporabi Interneta.

3.1. Opis upitnika

Upitnik se sastoji od dva dijela. Prvi obuhvaća osnovna pitanja koja se odnose na spol, godinu studija i podatak koliko godina student uči engleski jezik. Osim toga, student ocjenom od 1 do 5 (1 nedovoljan, 2 dovoljan, 3 dobar, 4 vrlo dobar, 5 izvrstan) treba ocijeniti svoje znanje engleskoga jezika. U drugom je dijelu dano 10 tvrdnji uz koje je ponuđena skala od 1 do 5 (1 - uopće se ne slažem, 2 - uglavnom se ne slažem, 3 - niti se slažem niti se ne

[7] "The dominant usage of English on the Internet is a new form of colonisation. If we do nothing, it will be too late […] we will be colonised." J. Toubon, francuski ministar pravosuđa, 1997. (u: A. Tattersall)

[8] U usporedbi s francuskim jezikom na Internetu, bilježi se tendencija opadanja. Ukupan broj stranica na engleskom jeziku je sa 75% u srpnju 1998. pao na 51% u prosincu 2002., dok je u isto vrijeme broj Internet stranica na francuskom jeziku porastao sa 2,81% na 4,66% (Tattersall, 2003.).

slažem, 4 - uglavnom se slažem, 5 - slažem se u potpunosti). Student treba pročitati navedene tvrdnje i označiti u kojoj se mjeri s njima slaže, tj. zaokružiti ocjenu na skali od 1 do 5. Također je dana mogućnost da student dodatno obrazloži svoje mišljenje.

3.2. Ispitanici

Upitnikom je obuhvaćeno 84 ispitanika s Elektrotehničkoga fakulteta u Osijeku, od toga 73 muškarca i 11 žena. 41 ispitanik student je prve, dok su 43 ispitanika studenti druge godine Elektrotehničkoga fakulteta, koji u prosjeku uče engleski jezik 9.73 godine (i to u rasponu od 3 do 12 godina), a svoje su znanje engleskoga jezika ocijenili prosječnom ocjenom 3.62.

3.3. Analiza upitnika

Nakon prikupljanja rezultata upitnika provedena je kvalitativna analiza svih deset tvrdnji. Analiza je pokazala sljedeće:

Tvrdnja 1.: Znanje engleskoga jezika pomaže mi u uporabi Interneta.

Ocjena	*Broj studenata*	*Postotak*
Uopće se ne slažem	**0**	**0**
Uglavnom se ne slažem	**0**	**0**
Niti se slažem niti se ne slažem	**3**	**3.6**
Uglavnom se slažem	**26**	**31**
Slažem se u potpunosti	**55**	**65.4**

Prosjek: 4.6

Tvrdnja 2.: Primjećujem da uporabom Interneta proširujem svoje znanje engleskoga jezika.

Ocjena	*Broj studenata*	*Postotak*
Uopće se ne slažem	**1**	**1.2**
Uglavnom se ne slažem	**2**	**2.4**
Niti se slažem niti se ne slažem	**15**	**17.9**
Uglavnom se slažem	**49**	**58.3**
Slažem se u potpunosti	**17**	**20.2**

Prosjek: 3.9

Tvrdnja 3.: Zadovoljan sam sadržajima i temama koje obrađujemo na engleskome jeziku.

Ocjena	*Broj studenata*	*Postotak*
Uopće se ne slažem	**1**	**1.2**
Uglavnom se ne slažem	**1**	**1.2**
Niti se slažem niti se ne slažem	**19**	**22.6**
Uglavnom se slažem	**48**	**57.1**
Slažem se u potpunosti	**15**	**17.9**

Prosjek: 3.9

Tvrdnja 4.: Ono što učimo na nastavi engleskog jezika smatram korisnim u struci.

Ocjena	*Broj studenata*	*Postotak*
Uopće se ne slažem	**2**	**2.4**
Uglavnom se ne slažem	**0**	**0**
Niti se slažem niti se ne slažem	**10**	**11.9**
Uglavnom se slažem	**38**	**45.2**
Slažem se u potpunosti	**34**	**40.5**

Prosjek: 4.2

Tvrdnja 5.: Postojeći oblici i sadržaji nastave engleskoga jezika pomažu mi u uporabi Interneta.

Ocjena	*Broj studenata*	*Postotak*
Uopće se ne slažem	**6**	**7.1**
Uglavnom se ne slažem	**10**	**11.9**
Niti se slažem niti se ne slažem	**40**	**47.6**
Uglavnom se slažem	**24**	**28.6**
Slažem se u potpunosti	**4**	**4.8**

Prosjek: 3.1

Tvrdnja 6.: Oblici i sadržaji nastave engleskoga jezika trebaju biti posvećeni više općem, a manje stručnom jeziku.

Ocjena	*Broj studenata*	*Postotak*
Uopće se ne slažem	**10**	**11.9**
Uglavnom se ne slažem	**13**	**15.5**
Niti se slažem niti se ne slažem	**34**	**40.5**
Uglavnom se slažem	**16**	**19**
Slažem se u potpunosti	**11**	**13.1**

Prosjek: 3.1

Tvrdnja 7.: Smatram da nastava engleskoga jezika na mome fakultetu uopće nije potrebna.

Ocjena	*Broj studenata*	*Postotak*
Uopće se ne slažem	**58**	**69.1**
Uglavnom se ne slažem	**18**	**21.4**
Niti se slažem niti se ne slažem	**8**	**9.5**
Uglavnom se slažem	**0**	**0**
Slažem se u potpunosti	**0**	**0**

Prosjek: 1.4

Tvrdnja 8.: Smatram da su 2 sata tjedno engleskoga jezika dovoljna.

Ocjena	*Broj studenata*	*Postotak*
Uopće se ne slažem	**3**	**3.6**
Uglavnom se ne slažem	**11**	**13.1**
Niti se slažem niti se ne slažem	**16**	**19.1**
Uglavnom se slažem	**20**	**23.9**
Slažem se u potpunosti	**33**	**39.3**

Prosjek: 3.8

Tvrdnja 9.: Smatram da treba povećati satnicu engleskoga jezika.

Ocjena	*Broj studenata*	*Postotak*
Uopće se ne slažem	**36**	**42.9**
Uglavnom se ne slažem	**13**	**15.5**
Niti se slažem niti se ne slažem	**21**	**25**
Uglavnom se slažem	**8**	**9.5**
Slažem se u potpunosti	**6**	**7.1**

Prosjek: 2.2

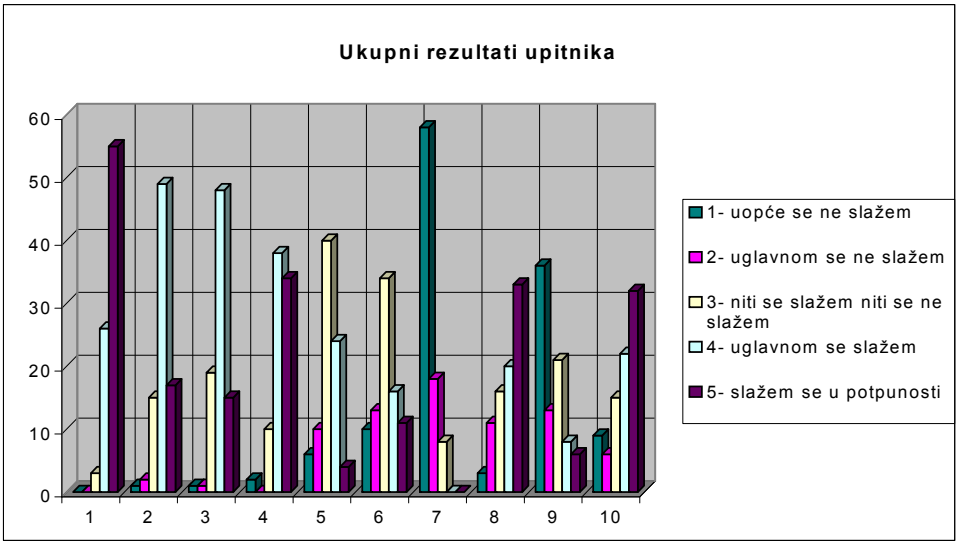
Tvrdnja 10.: Smatram da predmet engleski jezik trebamo imati tijekom cijeloga studija.

Ocjena	*Broj studenata*	*Postotak*
Uopće se ne slažem	**9**	**10.7**
Uglavnom se ne slažem	**6**	**7.1**
Niti se slažem niti se ne slažem	**15**	**17.9**
Uglavnom se slažem	**22**	**26.2**
Slažem se u potpunosti	**32**	**38.1**

Prosjek: 3.7

Iz sljedeće tablice koja prikazuje ukupne postotne rezultate sviju deset tvrdnji vidljivo je da su mišljenja studenata vezana za svaku pojedinu tvrdnju

prilično neujednačena. Više od 50% studenata dijeli isto mišljenje, jedino u dvije tvrdnje, i to *slažem se u potpunosti* - Tvrdnja 1. Znanje engleskoga jezika pomaže mi u uporabi Interneta, te *uopće se ne slažem* - Tvrdnja 7. Smatram da nastava engleskoga jezika na mome fakultetu uopće nije potrebna. Osim toga, između 40 i 50% studenata dijeli mišljenje u još dvije tvrdnje *uglavnom se slažem* (2. Primjećujem da uporabom Interneta proširujem svoje znanje engleskoga jezika. i 3. Zadovoljan sam sadržajima i temama koje obrađujemo na engleskome jeziku.), dok je za sve ostale tvrdnje postotak studenata manji od 40%.

Tablica 1. Ukupni rezultati upitnika

4. Zaključak

96.4% odnosno 78.5% studenata smatra da im znanje engleskoga pomaže u uporabi Interneta, odnosno da uporabom Interneta proširuju svoje znanje engleskoga jezika.

64.3% ispitanika smatra da sveukupna dominantnost engleskoga jezika (pa tako i na Internetu) uvjetuje postojanje takvoga kolegija tijekom cijeloga studija, što potvrđuju komentarima, objašnjenjima ili stavom poput: "Definitivno!", "Engleski treba biti tijekom cijeloga studija barem izborni predmet.", "Engleski jezik danas je izuzetno važan i bez njega je teško komunicirati s Europom (kojoj težimo) i svijetom.", "Puno nam je važniji od bilo kojega drugoga stranoga jezika.", "Za dvije godine ne može se toliko proširiti svoje znanje engleskoga, a i za preostale dvije godine se znanje engleskoga zaboravi, ako nisi u kontaktu i ako nisi duže učio taj jezik."

Većina studenata (75%) zadovoljna je onim što rade na nastavi engleskoga jezika, ali tek 33.4% smatra da im postojeći oblici i sadržaji

pomažu u uporabi Interneta. Isto tako 32.1% ispitanih studenata smatra da treba raditi više opći, a manje stručni jezik, dok veliki dio od 34% onih koji se niti slažu niti ne slažu s tvrdnjom smatra da bi odnos između stručnoga i općega jezika trebao biti podjednak.

LITERATURA

Bikić-Carić, G. (2002.), *Internet u nastavi francuskog jezika*. Zagreb – Rijeka, HDPL, 17.-24.
Bikić-Carić, G. (2004.), *Drugačija uloga nastavnika uz nove tehnologije*. Zagreb – Rijeka, HDPL, 37.-44.
Blažević, N. (2002.), *Upotreba kompjutora u nastavi stranih jezika*. Zagreb – Rijeka, HDPL, 25.-34.
Dobrić, A. (2002.), *Elektronička pomagala u nastavi stranih jezika*. Zagreb – Rijeka, HDPL,115.-122.
Dudeney, G. (2000.), *The Internet and the Language Classroom*. Cambridge: Cambridge University Press.
Ferčec, I. (2004.), *Uporaba računala u nastavi stranog jezika*. Zagreb-Rijeka, HDPL,145.-152.
Flannery Silc, K. (1998.), *Using the World Wide Web with Adult ESL Learners*. ERIC Digest - National Center for ESL Literacy Education
Garrett, N. (1991.), Technology in the service of language learning: Trends and issues. *The Modern Language Journal (75),* 74.-101.
Meloni, C. (1998.), *The Internet in the Classroom – A Valuable Tool and Resource for ESL/EFL Teachers*. ESL 1998. January/February.
Mikulan, K. (2003.), *Vježbe i testovi na računalima te na Internetu u nastavi engleskog jezika*'. Strani jezici (32), 179.-187.
Okresek, C. i Stojić, A. (2003.), *Der, die ili das Link – Internet u nastavi njemačkoga jezika*. Zagreb – Rijeka, HDPL, 525.-532.
Štefan, Ž. (2002.), *Učenje jezika struke računalnim simulacijama*. Zagreb –Rijeka, HDPL, 531.-540.
Tattersall A. (2003.), *The Internet and the French Language*. Centre for Language in Education: Occasional Paper No. 65, University of Southampton
Teeler, D. and Gray, P. (2000.), *How to Use the Internet in ELT*. Edinburgh: Pearson Education Limited.
Tenji, B. (2003.), *Uporaba računala u nastavi hrvatskoga jezika*. Život i škola (9), 105.-117.
Vučetić, O. (2005.), *Internet kao nastavno* sredstvo. Zagreb –Rijeka, HDPL, 547.-556.

THE INTERNET AND THE ENGLISH LANGUAGE COURSE AT AN ENGINEERING COLLEGE

The article discusses the influence of the Internet on students' attitudes towards English as a non-technical course at an engineering college. Two issues are addressed: a) has the dominance of English on the Internet raised students' awareness of the need of learning English throughout their undergraduate studies, and b) do the current forms and the content of the English language course help them in the use of the Internet.

Key words: internet, english language

Primljeno 21. svibnja 2006.